

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 207/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Klimčom, Bobot 176, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom v konaní a uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 9 C 1/2017 z 19. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom v konaní a uznesení Okresného súdu Prievidza (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 9 C 1/2017 z 19. decembra 2017 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 38 K 37/2016 z 9. augusta 2016 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu. Do funkcie správcu bola ustanovená sťažovateľka. Úpadca uzatvoril kúpnu zmluvu, na základe ktorej sa zaviazal predat' v zmluve určené nehnuteľnosti [REDAKOVANÉ]. Kúpna cena bola stanovená vo výške 70 000 € a bola kupujúcim vyplatená na bankový účet patriaci synovi úpadcu. Sťažovateľka preto vyzvala syna úpadcu na poukázanie kúpnej ceny na bankový účet vedený v prospech úpadcu. Syn úpadcu výzvu sťažovateľky nerešpektoval. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka podala na okresnom súde žalobu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, domáhajúc sa zaviazania syna úpadcu na poukázanie kúpnej ceny na bankový účet, ktorý sťažovateľka zriadila v prospech úpadcu. Okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz, ktorým zaviazal syna úpadcu na poukázanie kúpnej ceny na bankový účet zriadený v prospech úpadcu. Syn úpadcu podal proti platobnému rozkazu odpor. Okresný súd uznesením sp. zn. 9 C 1/2017 z 20. februára 2017 zrušil platobný rozkaz. Právny zástupca sťažovateľky prevzal predmetné uznesenie o zrušení platobného rozkazu 27. februára 2017. Proti uzneseniu o zrušení platobného rozkazu podala sťažovateľka v 15 dňovej lehote od jeho doručenia sťažnosť. Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 13. marca 2017, t. j. v lehote na podanie sťažnosti. Okresný súd mal napadnutým rozhodnutím sťažnosť zamietnuť z dôvodu, že podľa jeho názoru bola podaná oneskorene.

Sťažovateľka zastáva názor, „že zamietnutím Sťažnosti ako nedôvodnej údajne z toho dôvodu, že Sťažnosť bola podaná oneskorene, došlo k zásadnému zásahu do jej procesných práv, ktoré priznáva CSP (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, pozn. ústavného súdu). Okresný súd Prievidza svojim postupom, ktorého výsledkom je rozhodnutie zo dňa 19.12.2017 vo forme Uznesenia, odňal sťažovateľke možnosť účinne sa brániť a konať pred súdom, pričom nezákonným Uznesením rozhodol v prospech

žalovaného na úkor sťažovateľky, a to úplne bezdôvodne. Tento postup súdu je o to viac nespravodlivejší, nakoľko sťažovateľka uviedla v Sťažnosti zásadné dôvody, ktoré dokazujú neopodstatnenosť tvrdení, na ktorých si žalovaný založil svoju obranu uvedenú v odpore, v dôsledku čoho mohol byť odpor zamietnutý ako vecne neodôvodnený.

Na preukázanie svojich tvrdení, že Sťažnosť bola podaná včas, sťažovateľka predkladá fotokópiu podacieho lístku, z ktorého je zrejmé, že Sťažnosť bola podaná v 15- dňovej lehote, a teda včas, nakoľko uznesenie o zrušení platobného rozkazu bolo doručené právnenému zástupcovi sťažovateľky dňa 27.02.2017 (táto skutočnosť vyplýva aj zo samotného odôvodnenia Uznesenia) s tým, že Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu dňa 13.03.2017.

... Postup súdu zároveň úplne popiera zmysel koncepcie rozhodovania súdu o odpore voči vydanému platobnému rozkazu. Automatické nezrušovanie platobného rozkazu, ak strana sporu podá odpor, možnosť navrhovateľa brániť sa voči uzneseniu súdu o zrušení platobného rozkazu, ktorý bol podaný na jeho návrh, práve prostredníctvom sťažnosti ako prostriedku procesnej obrany, predstavuje nie len dôležité procesné právo navrhovateľa - strany sporu, ale tento postup má predovšetkým zlepšiť efektivitu a rýchlosť súdneho konania.

Sťažovateľka sa nebráni súdnemu konaniu, ale má právo, aby súd sa riadne jej Sťažnosťou zaoberal, a tak isto aby sa s dôvodmi uvedenými v Sťažnosti riadne vysporiadal v rozhodnutí, ktorým súd rozhodne o podanej Sťažnosti.

... Konanie pred Okresným súdom Prievidza pod sp zn. 9C/1/2017 sa vedie od 13.01.2017. V časovom úseku od 13.01.2017 do 19.12.2017 (čiže v časovom úseku 11 mesiacov) Okresný súd Prievidza vydal tri jednoduché rozhodnutia - 1) Platobný rozkaz, 2) uznesenie o zrušení Platobného rozkazu, 3) Uznesenie - bez toho, aby sa súd zaoberal dôvodmi Sťažnosti, nakoľko súd posúdil Sťažnosť ako oneskorenie.

Sťažnosť voči Uzneseniu bola podaná na poštovú prepravu dňa 13.03.2017 a fakticky doručená súdu dňa 15.03.2017. Súd rozhodoval o Sťažnosti celých 9 mesiacov, pričom výsledkom tohto rozhodovania bolo nezákonne vydané Uznesenie. Sťažovateľka dáva do pozornosti neúmerne dlhú lehotu súdu na rozhodovanie o Sťažnosti, vzhľadom na to, že súd sa dôvodmi Sťažnosti vôbec nezaoberal z dôvodu jej údajného oneskoreného doručenia súdu.

... Sťažovateľka vo vzťahu k vyššie uvedenému uvádza, že potom čo žalovaný podal súdu odpor, zákonná sudkyňa vydala výzvu, aby sťažovateľka sa k tomuto odporu žalovaného vyjadrila. Predtým však než táto výzva bola sťažovateľke čo i len doručená, vyššia súdna úradníčka vydala uznesenie o zrušení platobného rozkazu a k tomuto uzneseniu priložila vyššie zmieňovanú výzvu zákonnej sudkyne. Na túto nezrovnalosť v postupe súdu sme upozornili aj v Sťažnosti (str. 1, 2. odsek).

Z časového hľadiska sťažovateľka poukazuje na to, že žalovaný podal odpor, ktorý bol doručený súdu dňa 10.02.2017. Už o 10 dní na to, teda presne 20.02.2017, potom čo súd vyhodnotil, že odpor žalovaného je údajne opodstatnený, vydal rozhodnutie o zrušení Platobného rozkazu. Pokiaľ však išlo už o Sťažnosť sťažovateľky, Okresnému súdu Prievidza trvalo celých 9 mesiacov, aby o tejto sťažnosti rozhodol. V tejto súvislosti sťažovateľka zdôrazňuje, že za 10 dní súd vedel posúdiť dôvody žalovaného uvedené v odpore, avšak vyhodnotenie Sťažnosti ako oneskorenej (bez toho, aby sa súd zaoberal jej dôvodmi) súdu trvalo celých 9 mesiacov.“.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 9 C 1/2017 z 19. decembra 2017 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie, sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 € a priznal jej náhradu trov konania.

Návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje (nekonkretizovanými) nákladmi spojenými s vedením konkurzného konania a tým, že nesprávnym a časovo zdĺhavým postupom dochádza k spomaleniu priebehu konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

**K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením
Okresného súdu Prievidza sp. zn. 9 C 1/2017 z 19. decembra 2017**

Predmetom tejto časti sťažnosti je tvrdenie, že okresný súd nesprávne zamietol sťažnosť proti zrušeniu platobného rozkazu ako oneskorenú.

Okresný súd uviedol v podstatnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia toto:
„... [p]roti tomuto uzneseniu podal 15.3.2017, po tom ako uznesenie prevzal 27.2.2017, teda oneskorene sťažnosť žalobca, poukázal, že skutočnosti v odpore uvedené nemožno považovať za vecne odôvodnený odpor, zmluva o pôžičke je reálnym kontraktom, žalovaný jej existenciu nepreukázal, zmluva o budúcej zmluve bola vyprodukovaná dodatočne, účet v nej uvedený vznikol v roku 2014, hoci zmluva mala byť podpísaná v roku 2013. Je to teda dodatočne vyrobený dôkaz.

... Podľa čl. 4 ods. 1 základných princípov CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. S poukazom na tento článok CSP súd aplikoval § 250

CSP a vykladal pojem nedôvodnosť sťažnosti extenzívne. Sťažnosť bola podaná jednak oneskorene a preto súd musel sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Súd podotýka že sťažnosť nie je opravným prostriedkom, ale prostriedkom procesnej obrany. Navyiac súd považoval odpor za odôvodnený a tvrdenia v ňom obsiahnuté budú predmetom rozhodovania vo veci samej.“

Ústavný súd uznáva, že jedným z dôvodov zamietnutia sťažnosti proti uzneseniu o zrušení platobného rozkazu mohlo byť nesprávne posúdenie lehoty na podanie sťažnosti. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však vyplýva, že okrem práve uvedeného procesného dôvodu okresný súd zamietol sťažnosť proti uzneseniu o zrušení platobného rozkazu aj z dôvodu vecného. Považoval za nevyhnutné posúdiť opodstatnenosť námietok v odpore uvedených v ďalšom konaní. Zamietnutie sťažnosti proti uzneseniu o zrušení platobného rozkazu preto nebolo dané jedine posúdením oneskorenosti podania (ako to tvrdí sťažovateľka), ale aj vecným dôvodom. Z uvedeného dôvodu nie je namietané pochybenie pre posúdenie veci rozhodujúceho významu.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd tiež konštantne poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) je „výsledkové“, čo znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Ústavnou kompetenciou ústavného súdu teda nemôže byť zmena alebo náprava prípadného, či už namietaného alebo skutočného pochybenia všeobecných súdov v dosiaľ neskončených konaniach, ale je zásadne povolaný

posúdiť, či konanie ako celok a jeho výsledok po právoplatnom skončení veci obstoja z komplexného hľadiska v ústavnoprávnej rovine. Každý iný postup by neprípustne rozširoval jeho kompetencie a vo svojich dôsledkoch by z neho robil ďalšiu súdnu inštanciu, ktorá by bola mimoriadna okrem iného aj tým, že by mohla zasahovať do dosiaľ prebiehajúcich konaní (IV. ÚS 233/2011).

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu a namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

**K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom
Okresného súdu Prievidza v konaní sp. zn. 9 C 1/2017**

Z obsahu sťažnosti aj jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie je vedené od 13. januára 2017. V časovom rozpätí 11 mesiacov vydal okresný súd vo veci tri (podľa názoru sťažovateľky jednoduché) rozhodnutia – platobný rozkaz, uznesenie o zrušení platobného rozkazu a uznesenie o odmietnutí sťažnosti proti zrušeniu platobného rozkazu.

Sťažovateľke v postupe okresného súdu prekáža najmä to, že o odmietnutí sťažnosti proti zrušeniu platobného rozkazu bolo rozhodované 9 mesiacov, pričom o zrušení platobného rozkazu okresný súd nemal problém rozhodnúť v priebehu 10 dní.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd zastáva názor, že iba samotná dĺžka napadnutého konania aj napriek tomu, že okresný súd vo veci samej do času podania tejto sťažnosti nerozhodol, ešte sama osebe a vzhľadom na okolnosti prípadu nebola takej povahy, aby len na jej základe bolo možné vysloviť namietané porušenie práv sťažovateľky, resp. že doba napadnutého konania zasiahla samotnú podstatu a účel základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takým závažným spôsobom, že by to odôvodňovalo prijatie sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietrahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti.

Tento stav vedie ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) k záveru, že sťažnosť namietajúca postup okresného súdu v napadnutom konaní je zjavne neopodstatnená a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde je potrebné ju odmietnuť už pri predbežnom prerokovaní.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky nastolenými v sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie, priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2018